

ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

19. évfolyam - 4. szám

2011. augusztus hó

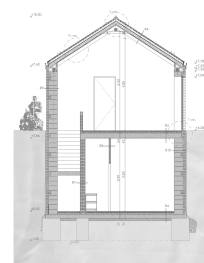
A TARTALOMBÓL

**EGM 2011
Budapest-Balatonfüred
Beszámoló**

**Világörökség - Európai örökség
- Nemzeti örökség és az európai
gyökök**

**Vincellér iskola
Ménfőcsanakon
Diplomaterv**

**Palócföldi képeslap
Szakmai kirándulás - beszámoló**

**Állami kitüntetések
2011. augusztus 20.**

**Kulturális Örökség Napjai
2011. szeptember 17-18.**

Működik a Citrom-díj !

**41. Egri Múemlékvédelmi Nyári
Egyetem - Beszámoló**

**Emlékezzünk rá, hogy...
Rejtett évfordulóink**

Jelentés az ICOMOS európai elnökeinek 2011-es üléséről

Az ezévi ülés megrendezésének jogát Magyarország nyerte el. A Magyar Nemzeti Bizottság 2011. június 1-je és 5-e között szervezte meg a találkozót. A hagyományoknak megfelelően kettős helyszínt választottunk: Budapest praktikus szempontok miatt adott otthont az első két napon a programnak, de az ország más arcát is meg kívántuk mutatni a résztvevőknek. Olyan helyszínt kerestünk, amivel büszkélkedhetünk külföldi kollegáink előtt, ahol a városrehabilitáció, a történeti értékek megbecsülése példamutató színvonalon és összefogással történik. Ezért esett a választás Balatonfüredre.

Az ICOMOS európai elnökök találkozóján ilyen nagy részvétel és ilyen komoly érdeklődés még nem volt tapasztalható. Igaz, ehhez kellett támogatónk (különösen az NKA) nagyvonalúsága, amely lehetővé tette, hogy a kevésbé tehetős (3-4) ország képviselői is kapjanak oly mértékű támogatást, ami a hazai lehetőségeikkel együtt már lehetővé tette részvételüket a rendezvényen. Általában 16-18 ország szokott részt venni a találkozón, ezért számunkra is meglepő volt, hogy most 23 ország 39 résztvevője volt jelen: Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Csehország, Franciaország, Finnország, Görögország, Horvátország, Írország, Izrael, Luxemburg, Macedónia, Magyarország, Moldávia, Montenegró, Németország, Norvégia, Olaszország, Románia, Svájc, Svédország, Szerbia, Szlovénia képviselői jöttek el. Ezen túl a nemzetközi ICOMOS is képviseltette magát, Bénédicte Selfslagh (főtitkár) vett részt a tanácskozáson.

Amire még nem volt példa, az ülésen megjelent az Európa Tanács CDPATEP (Steering Committee for Cultural Heritage and Landscape) szervezetének elnöke, Mikko Härö úr is.

Az esti nyitó fogadás az Iparművészeti Múzeum előcsarnokában volt. Az első ülésnap a Budai Várban, a Szent György fogadóban volt, a köszöntők és bevezetők után örökségeink jogi szabályozásának történeti szemléleti alakulásáról volt először szó, aminek alapkérdéseként fogalmazódott meg, hogy szükséges-e egységes szabályozás?

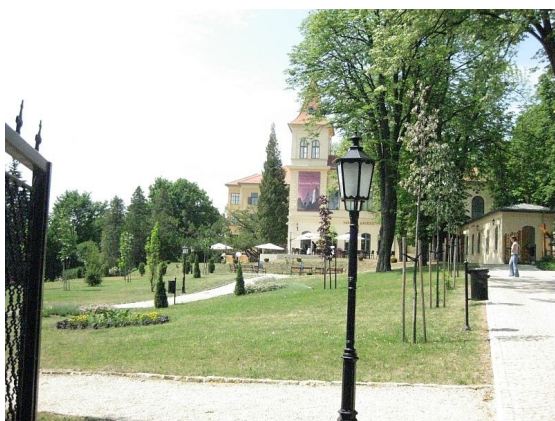
Kapcsolódó téma volt az EU és az ICOMOS kapcsolatának a kérdése. Az UNESCO történeti városi kép védelméről szóló tervezett irányelvei még nem készültek el.

Fejérdy Tamás az Örökségi értékről tartott kiváló visszhangot kiváltó előadást. Egyáltalán mi az örökség, milyen értékrend alapján mérhetjük, amikor megváltoztak indíttatásaink. „A jövő öröksége csak az, ami gazdaságos és fenntartható”. Kicsit ezt a gondolatot is folytatta a megbeszélés, amikor az európai értékrendek megváltozásáról volt vita. Visy Zsolt Verespatak mai helyzetéről tartott tájékoztató előadást.

A délelőtti programot követő ebéden dr. Tamási Judit (KÖH) elnök asszony köszöntötte a résztvevőket. Délután a Mátyás templom tornyában tehettünk kirándulást, ahol a helyreállítás megtekintésekor borzalmas vihar vonult át a Várhegyen. A szervezést dicséri, hogy mire a Nemzeti Galériába kellett átmennünk, hogy megtekintsük Munkácsy Trilógiáját, addigra az idő is megnyihült. A budapesti szakasz utolsó állomása a KÖH aulájában volt, ahol a Kárpát-medence örökségei kiállítást tekinthettük meg. Többen itt értették meg a magyar és a magyarországi örökség védelme közti különbséget.

Balatonfüreden, a Vaszary házban folytatódott másnap az ülés.

A vita a települések megváltozott fejlődésrendjéről folyt. Esettanulmányokat is megismerhettünk, sőt a Bécsi utcai nyilatkozat kedvező fogadtatása alapján az ICOMOS Európai Csoportja megállapította, hogy egységes, határozott hivatalos fellépéssel eredményesen tudja segíteni az adott országokban a veszélyeztetett közös értékek védelmét.

A rendezvényt követően a főbb vitapontokról Budapest-Balatonfüred nyilatkozatot fogadtunk el, ami igazán feladatsort tartalmazó intézkedési terv az ICOMOS EU csoportja számára, illetve ajánlás gyűjtemény mai és leendő partnereinknek. Igazán a háromnapos tanácskozás alapján meghatározott tennivalókat összegzi:

A gyors urbanizáció, az ellenőrizetlen fejlődés, a felgyorsult változások, a nem megfelelő fogyasztási szokások a városi fejlődésnek kedvezőtlen útját jelölik ki. A figyelmetlen tervezés, a lakosságszám változása a további idegen befolyás erőszakos átalakulásra kényszeríti a településeket. Átformálódásuk globális, külső kényszer hatására történik, nem belső fejlődés eredménye. Megváltozott az élhető város fogalma, a településeken megszakadt az eddigi történeti fejlődés természetes menete. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a történeti városszerkezet védelmére, a változásokat és hatásait idejében kell kontrollálni. Településeink értékeinek megőrzése érdekében konzerválási stratégia szükséges.

Rögzíteni kell az európai örökség jogharmonizációjának alapelveit. Az intézkedés az építési szabályozástól a tájkép védelméig mindenre kiterjedően szükséges, annak érdekében, hogy a nemzeti szabályozások azonos elveket képviseljenek. Az Unión belül is egyre kiterjedtebb a szabályozások köre. Ezért egyre több az olyan szabályozás, ahol erőteljesebben kell érvényre juttatni az örökségi érték védelmét (pl. az energiatakarékossági program). Ennek érdekében az érintett szervezeteknek szorosabb együttműködése szükséges. Az ICOMOS szakmai irányításával, a főtitkár szakmai vezérletével, az Európa Tanáccsal, az Európa Unióval eredményesebb együttműködést lehetővé tevő közös munkacsoportot kell összehívni. Az ICOMOS európai csoportja az európai műemlékvédelmi hagyomány elméletének és gyakorlatának a jelentőségre és értékeire hívja fel a figyelmet.

A világörökségi tentatív lista kapcsán az európai nemzeti bizottságok és a résztvevő országok között szorosabb együttműködés szükséges. Közös elvek alapján, közös cél érdekében szükséges kidolgozni a várományosi listát, így az ICOMOS partnere lehetne a részes országoknak. Az ICOMOS ezúton is fontosnak tartja, hogy már a jelöléskor az adott ország nemzeti bizottsága vegyen részt a jelölés előkészítő munkájában. Az azonos szemlélet erősebb európai örökség arculathoz, megjelenéshez vezet.

A történeti városi tájképpel kapcsolatban az ICOMOS nyitott az UNESCO ajánlásokkal szemben. Felhívja a figyelmet, hogy erre nem csak a világörökségi helyszíneknél van szükség, hanem a dinamikus európai városfejlesztés miatt ez mindenhol követelmény. A tervezett ajánlás csak akkor éri el a célját, ha az előírásokat a hétköznapi gyakorlatban is követni lehet.

A nemzeti bizottságok a saját országuk örökségvédelmi kérdéseit továbbra is fontosnak tartják közös fórumon egyeztetni. A vita után kialakuló egységes álláspontjukkal az európai alelnök hivatalos levélben keresi fel javaslatával az adott ország döntéshozóit.

Szükséges, de jelenleg teljesen megoldatlan az információáramlás az ICOMOS európai csoportja, a nemzeti bizottságok, a részes államok, az ICOMOS világörökség munkacsoportja és a Világörökség Bizottság Központja között.

AZ ICOMOS európai csoportja támogatja az Európai Örökség Cím elképzelését, ami az európai identitást, a közös örökségben való gondolkodást erősíti. Hangsúlyozni szükséges az Európai Örökség címet elnyert helyszínek megfelelő védelmének és megőrzésének a fontosságát. Ezért az európai csoport felhívja a figyelmet a megfelelő monitoring és a management plan kidolgozásának a szükségességére.

A programot végül utólagos e-mail váltással állította össze az ICOMOS európai alelnöke, Wilfried Lipp. A tanácskozás hivatalos részét Bóka János, a város polgármestere zárta be.

Közben András István főépítész úr vezetésével lehetőségünk volt megismerkedni a Balatonfüreden folyó városrehabilitációs programmal, gyönyörködhettünk a Balaton felvidék csodás tájában (Barnag, Vöröstó). A Tihanyi Apátság templomában szervezett fúvós koncert igazi meglepetésként hatott vendégeinkre. Rövid hajóút után indultunk vissza Füredről Budapestre, hogy a János-hegyi Erzsébet Kilátóba szervezett esti búcsúfogadáson hivatalosan is bezárjuk a rendezvényt.

Nem kell, hogy én dicsérjem a szervezést. Az ICOMOS-ban szokás az udvarias, mértéktartó utólagos köszönetnyilvánítás a rendezvényekért, de a most felénk zúduló megható e-mail áradat valóban arról tanúskodott, hogy Pakulár Ibolya és Keller Annamária nagyszerű munkát végzett. Azért attól a javaslattól magunk is megijedtünk, miszerint ezután mindig Magyarországnak kellene rendeznie az európai elnökök találkozóját. A visszaigazolásokból úgy vélem, hogy a mai helyzetünk ellenére igazán jó megítélést sikerült szerezniük a nehéz sorsú magyar műemlékvédelemnek az ICOMOS európai elnökök találkozóján. Ezért sokan dolgoztak. Mindenkinek köszönettel tartozom, aki munkájával és támogatásával hozzájárult sikerünkhöz.

Nagy Gergely
elnök

2011. június 6-8 között a magyar EU elnökség hivatalos programjának keretében került sor Visegrádon az Európai Örökség Fórum megrendezésére.

A tanácskozáson tizenkilenc ország negyven képviselője, valamint számos hazai szakember vett részt. A nemzetközi fórumon a magyar ICOMOS részéről Nagy Gergely volt jelen.

Világörökség - Európai örökség - Nemzeti örökség és az európai gyökerek

Az európai gyökerek, a közös európai örökség bemutatása – bármily meglepő, de nem csak Európa érdeke, hanem az egész világé. Az európai hagyományokat, az európai örökséget csak Európában ismerhetik, mások nem fogják sem bemutatni, sem értékelni. Nem várható el a messzibb világtól, hogy azt értékelje és tekintse fogalomnak, amit mi annak tisztelünk. Ez még akkor sem történhet meg, ha elismerik az európai kultúra elsődlegességét. Az elsődlegességet időben kell érteni, hiszen itt teremtődött szükség először régi kultúrák megismerésére.

A kulturális örökségvédelemnek elismerten európai gyökerei vannak. A reneszánsz világa már különös tisztelettel fordult az ókor világa felé. A tökéletességet kereste, amit a gótikából kiábrándulva az antik világ kultúrájában vélt megtalálni. Módszereit mai felfogásunktól idegennek vélhetjük, de új megközelítést hozott az akkori világszemléletben még akkor is, ha kulturális örökségvédelemről ekkor mai értelemben egyáltalán nem beszélhetünk. A szellemi örökséget vállalták, ennek reprezentálására semmitől sem riadtak vissza. A napóleoni kor egyiptomi érdeklődésétől fordultak tudatosan a régi korok épített világa és kultúrája felé. Hatására az egész világra kivetülő stíluskorok is végigvonultak, régi elemek újraértelmezésével bontakoztak ki újabb és újabb stíluskorszakok.

Ekkor még az európai gondolkodás határozta meg korszakainkat. Természetesen a megismert új, távoli világok is hatottak korszakainkra, pl. a kínai építészet, de ezek az Európában formálódó szellemiségből táplálkozó stíluskorszakokhoz alkalmazkodva, mint elemkincs kaptak új szerepet. A koloniális kultúra azzal, hogy megtalálta a lehetőséget a helyi érték beillesztésére igazán egy európai gyökerű világnak adott új, helyi világot.

A legutóbbi évtizedekben a globalizáció hatására megfordulni látszik ez a folyamat. Ebben a világban is lehet értékmentésről, kulturális értékről beszélni, de ott, ahol csak ez jelenti a múltat, értetlenül tekintenek az önmagából megújulni képes egymást váltó stíluskorszakokat képviselő nagy ívű európai kultúrára.

A helyreállítások története is európai történet, ezért módszertana is európai. Szemléletünknek vannak rendkívüli, megalapozott gyökerei. Ez nem önteltség, hanem sokkal inkább az, hogy a hitelességgel kapcsolatos európai elvárások megkövetelik az örökségvédelem sajátos tudományos, technikai, történeti és építészeti megalapozottságát. Az egyszerű műgyűjtés esetlegességétől elindulva, több évszázadon át vált interdiszciplináris tudománnyá az örökségvédelem Európában.

Ennek a folyamatnak, vagyis a műemlékvédelem kiteljesedésének természetes folyamatának a megértése nélkül nem várható el sehol az a fajta kulturális örökségvédelem és az ehhez kapcsolódó közös identitástudat kialakulása, amit európai szemmel fontos elvárásnak és szükségesnek is tartunk. Ez a szemlélet sajnos egyre inkább csak Európára jellemző.

Világörökség

A világörökséggel kapcsolatos kérdéseket UNESCO alapította világszervezet tárgyalja. A kimagasló egyetemes érték az egész világnak szól és kifejezetten az emberiség élő, vagy holt kultúrájának története, meghatározó állomása vagy formája, illetve földtörténeti, környezetbiológiai szempontból a természeti értékvédelem oldaláról keresi a fenntartható kimagasló egyetemes értékeket.

Szakmai kezdeményezés. De a világörökségi egyezmény révén állami kötelezettségvállalás kapcsolódik hozzá, a műemlékvédelmi és a természetvédelmi szemlélet előbb kötelezettségszerűen jelent meg, majd kötelességszerűen kapcsolódik a politika mindennapjaihoz.

Nem véletlenül mondják, hogy a világörökség mozgalma a globalizált világ lelkiismereti kényszertevékenysége. Lehet, hogy ezzel az indíttatással hallgatták meg a kezdeményezők szavát, de olyan pozitív világméretű kezdeményezés indult útjára, ahol a résztvevők kifejezetten az értékmentést, a fenntarthatóságot tekintették elsődlegesnek. Ahogy nő a szervezet és a világörökségi helyszínek presztízse, egyre inkább szakmapolitikai kérdéssé válik, hogy milyen helyszínek, milyen arányban jelenjenek meg ezen a reprezentatív listán.

Visszás, hogy a valós értéktől függetlenül egyre esélytelenebb egy kiemelkedő egyetemes értékeket képviselő európai város listára kerülése, hiszen abból már ott sok van. Ha afrikai természeti értékről, vagy népi építészeti együttesről van szó, akkor egyszerűbb a helyzet, mert abból viszont kevés van. Ennek a statisztikának semmi köze nincs a kimagasló egyetemes értéket képviselő szemlélethez. Az eredeti kiváló gondolat kissé a demokratikus bürokratizmus áldozata lett.

A részes államok feladata a listára kerüléskor elfogadott kezelési tervnek megfelelően az értékek fenntartása. Vagyis a részes állam a területén lévő értékek fenntartásával és a deklarált értékek szakszerű megőrzésével járul hozzá az emberiség kimagasló értékeinek a megőrzéséhez.

Más olvasatban ugyanez arról szól, hogy a részes államok egy kicsit magukra vannak hagyva, illetve önbecsülésük és saját társadalmi és gazdasági lehetőségeiknek megfelelően tudnak megfelelni az elvárásoknak.

Magyarországon a világörökségi helyszínek kezelésében lévő szemléletbeli különbségek miatt fellépő káros jelenségek hatására nagyon lassan, de kezd magasabb szinten is a szabályozás egységes szellemet ölteni. Lásd az alakuló világörökségi törvényt, aminek alapelveinek ki kell vetülnie a kulturális örökségvédelmünk hétköznapijaira is. Ugyanis egyáltalán nem kellene más szemlélettel közelíteni egy világörökségi helyszínhez, vagy egy nemzeti értékhez. A világörökségi értékszemlélet megjelenésének kifejezetten kedvező hatása van nemzeti örökségünkre.

Európai örökség

A világörökség önmagáról szól, önmaga értékeit hirdeti, hiszen kimagasló egyetemes érték. Az európai örökségi címet elnyert helyszínek fizikai és szellemi környezetükkel és összefüggéseikkel együtt alkothatnak egy összességet, ami nem más, mint maga az európai örökség.

Közös múltunk védelme érdekében megvédése és értő bemutatása közös európai ügy.

Az európai örökség vállalt sajátossága lehet, hogy erőteljesen fonódik össze az anyagi és a szellemi örökség (a tangible és az intangible). Az európai közös történelemnek a déli harangszó ugyanúgy része kell, hogy legyen, mint az ehhez kapcsolódó nándorfehérvári helyszín.

A közösen vállalt európai örökség nem lehet és nem is tud világörökségi előszoba lenni. Az viszont előfordulhat, hogy világörökségi helyszín válik európai örökség előszobájává!

Az európai örökség lehetőség a közös szemlélet, módszertan és tudat formálásában, vagyis az együttgondolkodás megteremtésében. Terjeszti és közvetíti az egységes szemléletet. Eszköz lehet a különböző országok sajátosságaihoz alkalmazkodó szabályozás egységes céljaihoz szükséges irányelvek megalkotásában.

A közös gondolkodás a közös európai értékek felszínre hozását és fokozottabb megbecsülését is ösztönözheti. Minden ország számára fokozott késztetés lehet megmutatni saját hozzájárulását az európai szellemiség kibontakozásához.

Nemzeti örökség

Mondják, hogy az örökségügy nemzeti ügy. A nemzeti örökség a nemzet kulturális örökségét mutatja úgy, hogy az mások számára is érthetővé tegye a helyi értékeket. Csak a kívülről is értelmezhető és érthető helyszínek tudják a helyi értéket megmutatni mások számára. A helyi közösség, a nemzet, önmagát mutatja belülről – másoknak, tőle idegen kultúrának.

Az európai örökség elsősorban az európai közösség számára kell, hogy megmutassa önmagát. Önmagunknak, önmagunkat. Más európai nemzet számára is úgy fejezi ki a helyi értéket, hogy az számára is vállalható közösséget ajánljon.

Az európai örökség cím lehetőség arra, hogy új módszerekkel segítse az európai közösség-, és tudatformálást. Európa történelme és kultúrtörténete az európai örökség segítségével szemléletesen jelenhet meg a nevelés, az oktatás területén.

Várható, hogy a helyszínek iránt megnőtt érdeklődés számos helyi kedvező hatással is kecsegtet (munkahelyteremtés, elmaradt területek kitörési lehetősége, a helyszín lakosságmegtartó képessége, stb.). Emellett azonban azzal is számolni kell, hogy ha ez felkészületlenül, vagy előkészítetlenül érinti a helyszínt, az elüzetliesedés, a bővülés súlyos veszélyeket is rejthet magában. Az európai örökséget sem lehet a fenntartás, a fenntarthatóság és a kezelés, vagyis a management kérdése nélkül kezelni. Szellemiségének gondozásához a tudományos kutatás nyújtson alapot!

Az európai kultúra egységességének megmutatása mellett meg kell maradjon a kultúrák sokszínűsége, el kell kerülni az europolizációt. Az Európai Örökség Cím felvállalása hozzásegít ahhoz, hogy Európa ne a globalizált világ területarányos része legyen, hanem saját arcának megmutatása mellett is őrizze sokszínűségét. Ez lehetséges, ha az európai örökség cím szellemisége lehetőséget nyújt arra, hogy a nemzeti örökség védelme mindenhol erőteljesebb támogatáshoz jusson.

Az európai örökség értelmezhetőségét és annak sajátosságát azonban az európai ember is csak akkor fogja tudni értékén és helyén kezelni, ha a nemzeti örökség - mint az adott európai örökség szellemi környezete - minden országban az EU által is támogatva fokozott megbecsüléshez jut.

Nagy Gergely

Társszervetünk, az ICOMOS Lengyel Nemzeti Bizottsága és a Varsói Műszaki Egyetem évenként megrendezésre kerülő **JAN ZACHWATOWICZ** nemzetközi diplomadíj pályázatán 2010-ben először vettek részt friss diplomás magyar szakemberek. A pályázat célja, hogy elősegítse azon fiatalok elismerését, akiknek diplomamunkája az örökségvédelem különböző elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik. A pályázaton az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság és az illetékes tanszékek együttműködésének eredményeként három magyar frissdiplomás fiatal vett részt. Józsa Anna és Romhányi Dóra a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszékén diplomázott, Balatoni Bálint pedig a Corvinus Egyetem Kertművészeti Tanszékén szerzett diplomát. Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnöksége úgy határozott, hogy munkájuk elismeréseként lehetőséget ad a fiatal szakembereknek, hogy az ICOMOS Híradó hasábjain ismertessék diplomamunkájukat.

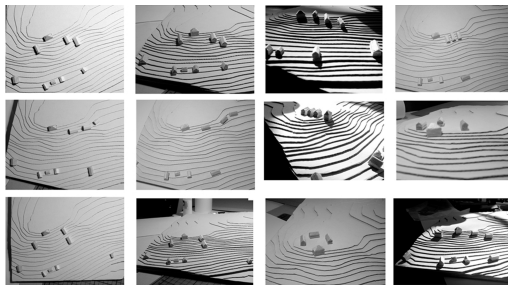
Kovács Erzsébet

Ebben a számunkban Józsa Anna anyagát közöljük:

Vincellér iskola Ménfőcsanakon

Diplomatervem témája, amelyet a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen védtem meg 2010-ben, a 2009-ben készült Tudományos Diákköri Dolgozatomból ered. Ebben a dolgozatban a Ménfőcsanakon található 207 éves országos műemléki védetség alatt álló Ecker-villa kutatásával foglalkoztam. Ezen a vidéken 1000 éves a bor és szőlő kultúra, része a Pannonhalmi Borvidéknek. Az Ecker-villa is részben préház, nagyon jó adottsága a földbe hátranyúló érdekes formájú pincerendszer. Olyan funkciót kerestem, ami ezeket a hagyományokat, adottságokat viszi tovább és erősíti meg. Tekintettel arra, hogy az Ecker-villa megmentése csak korszerű hasznosítással egybekötve képzelhető el, valamint a terület szőlőtermesztési kultúrája a Pannonhalmi borvidék szerves részeként hosszú hagyományokra nyúlik vissza és a település Győrtől független önálló fejlődését is elő kell segíteni, természetesen adódott egy vincellér iskola és egy tangazdaság létrehozása. Az elmúlt években a rendezési terv készítésekor veszélybe került az épület és ezáltal a pince fennmaradása, ezért felmerült a műemlékhez méltó viszonyok biztosításának igénye, az épület esetleges jövőbeni hasznosítása a műemléki jelleg megőrzésével.

A többféle beépítési variáció végiggondolása után, valamint utánajárva és megismerve, hogy milyen a vincellér életforma, arra jutottam, hogy a funkciókat három különálló épületbe helyezem el. A Vincellér iskola felnőttképzés keretében, 8-10 főt képez évente. Ezek a szakemberek már járatosak a bortermelésben, de továbbképzés keretében szükségük van korszerű ismeretekre annak érdekében, hogy piacépes, magas minőségű borokat készítsenek, vagy olyan gazdaságot irányítsanak, melyek erre alkalmasak. Az iskola hosszú hétvégeken, péntek reggeltől vasárnap estig működik.

Beépítés

A tervezett iskolát a meglévő Ecker-villa köré szerveződő vincellér iskola és tangazdaság épületegyüttese alkotja. Összesen négy épületből áll, ezekből három újonnan építendő, úgymint a Feldolgozó épület, Oktatási épület, Szállás épület. Az Ecker-villa a vendéglátás, a borkóstolás és az igazgatás helyszíne. Tekintettel a meglévő, tökéletesen működő pincerendszerre, a Feldolgozó épület úgy került elhelyezésre, hogy földszintjéről a pince közvetlenül megközelíthető. A területet szőlővel telepítik be, de a villa, a szállás és az oktatási épület által határolt tér arányaiban követi a villa hajdan volt klasszicista díszkertjének arányait. A Pannonhalmi Hegyközség vincellér iskola keretében, tangazdaságként ezen a 3,5 hektáros területen szőlőművelést és bortermelést fog végezni a Pannonhalmi Borvidék részeként. Ekkora területen ezekből a termelendő fajtákból (Olasz rizling, Chardonnay, Müller Turgau (Rizlingszilváni)) mintegy 250-300 hl szőlőt tudnak szüretelni, melyből évente 15 000 palack bort tudnak előállítani.

Vincellér iskola kialakítása

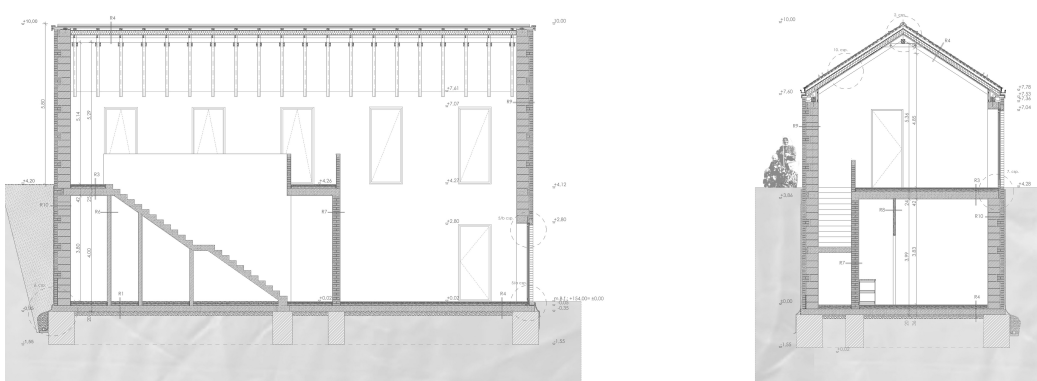
A terv építészeti célja a villa egyedien szép elhelyezkedéséhez és a falusias, kertvárosi környezetbe harmonikusan illeszkedő, egyszerűségével az Ecker-villa építészettörténeti értékeit érvényesíteni hagyó, azt még inkább kiemelő, elhelyezésében és tájolásában összetartozó egységet mutató épületegyüttes kialakítása. Így alakult ki az épületek tömegformálása, ami a vidék jellegzetes háztípusainak archetípusa. Az anyaghasználatnál törekedtem egy homogén fal kialakítására, így 44cm falazóblokk és egyedileg gyártott km. téglá összefalazása adja a homogén falszerkezetet. A külső homlokzatképzés: telibe fugázott téglára habarcsos dörzsölés kerül, ezt a felületet lemeszelik. A fedélszerkezet kialakítása: üres fedélszék látszó szarufákkal, ezzel is kiemelve az épületek formáját. Az épületek szellőzése természetes úton történik.

A jelenleg meglévő épület – Ecker-villa - a Tenkes utcától mintegy 40 méterre a dombtetőn helyezkedik el. Az épület a földbe vájva épült, a földszintről induló pince a tágas előtérből indul a föld gyomrába. Az emeleti szobákból kialakított irodák a pinceelőtérből a belső lépcsőházon keresztül és a hátsó északkeleti bejárat felől is megközelíthetők. Az épület kétszintes főhomlokzata délnyugati tájolású, amely a birtok egésze szempontjából megfelelő, uralja környezetét, a hozzávezető utak jól beláthatók. A terv a meglévő épületet, mint a vendéglátás, a borkóstolás és az igazgatás helyszínékként veszi figyelembe. Az épületben kisebb felújításra, korszerűsítésre van szükség, mely főleg a fűtés, a vizes-helyiségek és a világítás korszerűsítését jelenti.

Mivel a meglévő pincerendszer gazdasági előnyt és egyedülálló lehetőséget biztosít a tangazdaság számára, értelemszerűen adódott ennek kihasználása a beruházási költségek és az építkezés időigényének csökkentése miatt is. Ezért a **feldolgozó épülete** úgy kerül elhelyezésre, hogy földszintje szintje kapcsolódik a pince DK-i járatához. Itt tárolják a vincellér iskola vizsgaborait és a szállításra, ill. és a helyi borkóstolásra váró palackokat is.

Az **oktatási épület** felső bejárata a könyvtár és tanulóhelyiségbe nyílik. Az alsó bejárat felől az előadóterem és kiszolgáló helyiségek közelíthetők meg. Az épület az előadóteremnél dupla belmagasságú, ezzel is komfortosabbá téve azt az érzést, amikor a szőlőbeli munka után beülnek a diákok egy fedett térbe tanulni. Az oktatás metódusából adódóan, párhuzamos mozgás a galérián és az előadóteremben nem valószínűsíthető. A **szállás épület** emeletén 5 hálószoba lett kialakítva, a hosszú hétvégei tartózkodásnak megfelelő méretekkal. Ebben az épületben található a kisbálás kazán. A szőlőtermelésből megmaradt szerves hulladékot felhasználva briketteket készítenek, s a kazán meleg vizet keringetve fűti az épületeket.

Józsa Anna

Palócföldi képeslap

Az ICOMOS Népi Építészeti Szakbizottságának csapategysége tartalmas kirándulásra vállalkozott 2011. június 25-én és 26-án. A Nógrád megyei Terény községet céloztuk meg, ahol Fáy Dániel építész-mérnök várt bennünket minden földi jóval.

Azonban, ahogy ez általában lenni szokott, már az elején összekuszálódott a program, így a Bánki Tájház helyett a Nógrádi Tájházat látogattuk meg először, ami nem is volt baj, mert az épület minden szempontból érdekes volt. Különösen számomra, hiszen évtizedek óta mondom, hogy egy ilyen épületnél az átalakulás folyamatait kell bemutatni azért, hogy megérthessük, miként jutott el a falusi építészet és lakáskultúra napjaink állapotához. Nos a nógrádi épület úgy külsejével, mint berendezésével tökéletesen reprezentálta ezt az átalakulást.

Utunk innen Balassagyarmatra vezetett, ahol a magyar muzeológia egyik fellegvárát néztük meg, a Palóc Múzeumot.

A gyűjtemény változatlan színvonalon mutatja be a palóc kultúrát és nem éreztünk dohszagot egyetlen teremben sem és a „palóc udvar” is méltó az azt létrehozó nagyon korai skanzeni gondolatokhoz.

Terénybe érve a Johannita Szálláshely épületei már előrevetítették, hogy különös helyre érkezünk, hiszen a régi és új épületek halmaza jól megalapozta a következő nap tudományos munkáit.

Előtte azonban belecsöppentünk a Terényi Nemzetközi Nap rendezvényeibe, ahol az itteni és határon túli szlovák-magyar békés együttélésnek és önfeledt mulatozásának lehettünk szemlélői és aktív résztvevői.

A tényleges munka másnap kezdődött, ahol a „XXI. Századi Falu” címet viselő konferencián vettünk részt. A programban szereplő előadók és előadások az alábbiak voltak:

Molnár Géza a Fenntartható fejlődés és erőforrások kutatócsoport részéről a „Cserhát Natúrpark mint építészeti környezet, építőanyagok előállítása” címmel tartott előadást. Fáy Dániel helyi építészmérnök – Terény korábbi polgármestere – „falufejlesztési dilemmák 34 parasztház felújítása kapcsán” címmel beszélt a helyi állapotokról és a fejlesztési elképzelések hatásairól. Istvánfi Gyula professzor a „Terényi munka hajnala” című előadásában elevenítette fel a műegyetemi hallgatókkal végzett falufelmérési munkákat. Szily Imre Balázs építészmérnök a helyi tapasztalatok alapján „A parasztház és a parasztember arányrendje” című előadásával illusztrálta a terényi állapotokat. Mednyánszky Miklós és Sámsondi Kiss Gergely a veretett falú épületek mai létjogosultságáról és azok elméleti kérdéseiről beszéltek.

Kerner Gábor a „Civil értékvédelemről”, Körmeny János pedig a „Faluközpontok igényeiről” tartott előadást a település fejlesztési problémák témaköre kapcsán.

Az előadásokat tartalmas vita és összegzés követte Tóth Krisztina vezetésével.

A nógrádi dombok közé kiáltott szavak maradtak volna, ha a szakmai beszélgetésünket nem követi egy alapos falujárás, ahol megismerhettük a helyi értékvédő és értékteremtő munkát. Meg kellett állapítanunk, hogy a faluban élő szakmai és társadalmi képviselők, hihetetlen dolgot műveltek a településen. A pályázati tengerben eligazodva olyan falurekonstrukció indult el, ami mögött a kiváló szakmai ismeret és a helyi lakosok anyagi érdeke egyaránt megfért és nyugodtan nevezhetjük az eddigi eredményeket „TERÉNYI PÉLDÁNAK”!

Terény mellett, hogy élő falu maradt, a homlokzatok visszaállításával helyreállította a hagyományos faluképet anélkül, hogy az épületek használatánál erőszakot követett volna el.

A hagyományos faluképben megjelenő új elemek (épületek, térplasztikák, szobrok, stb.) pedig jól igazodnak a településszerkezethez, a hagyományokhoz, a valaha itt élt jeles személyiségekhez.

Nagyon–nagyon hasznos két nap volt, amit köszönünk Fáy Dánielnek és mindazoknak az embereknek akik ebben a nemes fejlesztési programban részt vettek!

Jó volt Terényben!

Kerner Gábor

Peroratio: A terényi kirándulásról hazatérve találkoztam lakóhelyemen – Kővágóörsön - Szent-Györgyi Miklós barátommal, aki Szent-Györgyi Albert unokaöccse. Beszámoltam neki az élményeimről és arról a tiszteletről, ami Terényben Szent-Györgyi Albertet övezi. Kisvártatva régi családi fotókat adott át, amelyek a professzor terényi éveiről szólnak. A fényképeket azóta eljuttattam Fáy Dánielnek és megbeszéltük, hogy Miklós barátommal teszünk egy látogatást Terénybe már csak az emlékezés kedvéért is. Kicsi ez a világ!

Történeti terek és térkapcsolatok

**Sikerrel befejeződött a 41. Román András Múemlékvédelmi Nyári Egyetem
2011. június 30 – július 6.**

„Kezdetben teremté Isten az eget és a földet” – tudósít a világ megszületéséről Mózes első könyvének bevezető sora. Az éggel és földdel együtt pedig megszületett a tér is. Az idei, immár negyvenegyedik, 2011. évi Román András Múemlékvédelmi Nyári Egyetem előadásai éppen a terekről és ezek kapcsolatáról szóltak. A helyszínt ez évben is jól választották meg a rendezők. A Noszvaj melletti Sikfőkút meghitt csendjében, erdőktől, tavaktól körülvéve, kolostori környezetben, senkitől sem zavarva bonyolódott le a magas szintű tudományos program.

Az előadások és tanulmányi utak a felsőoktatásban elvárható legmagasabb színvonalon zajlottak. Valamivel talán még ennél is alaposabban, hiszen az egyre rövidülő hazai egyetemi tanórákkal szemben itt egy-másfél óra állt rendelkezésére egy-egy előadó számára, hogy gondolatait részletesen kifejtse. A szakmai program felépítése építészhez méltóan szakszerű és következetes volt. Az előadások a „nagy egész” felől közelítették meg a történeti terek és térkapcsolatok témáját és lépésről lépésre haladtak a téma részletes kibontása felé. Emellett a szervezők megfelelő időt szántak a felmerült kérdések megválaszolására, a hozzászólások meghallgatására. Siker volt, hogy minden előadás után szép számmal akadt hozzászóló. Négy nap alatt tizenhét „nagyelőadást” hallgathattak meg a résztvevők. Emellett maguk a hallgatók is beszámolhattak eddigi munkájuk eredményeiről. Öröndetes, hogy tizenegy résztvevő vállalkozott rövidebb-hosszabb „kiselőadás” megtartására.

Az első nap délutánján Eger Város polgármestere nevében Dely György építész köszöntötte a vendégeket. A megnyitón Román András felesége, Varsa Vera is részt vett, aki felidézte a korábbi évek meghatóan szép eseményeit.

Az első három előadás a tér legáltalánosabb fogalmait tisztázta. Magam öt világrész történeti tereinek bemutatásával igyekeztem bizonyítani a tér környezetalkító szerepét és a „hely szelleme” kialakulásának titkait. Mezős Tamás az építészeti tér – úr és tér? – fogalmának kialakulásáról beszélt és a meghatározás mai értelmezését fejtegette. Fejérdy Tamás a műemlékvédő szemszögéből vette nagytű alá a tereket és térkapcsolatokat, nem feledkezve meg a tér és a benne zajló élet harmóniájáról sem.

A második és harmadik nap délelőtti előadói már a témával kapcsolatos részletkérdéseket is feszegettek. Meggyesi Tamás új tantárgyat vezetett be: a „Promenadológia” – németül: a „sétálás tudománya” – bizonyára hamarosan minden jobb európai építészeti és urbanisztikai egyetem kötelező tantárgya lesz. Az előadó nem csupán a „kiemelt fontosságú” tereket vizsgálta, hanem a látszólag szerényebb térszakaszokat is bevonta vizsgálatai körébe, hiszen – bizonyította – ezeken végighaladva – „végigsétálva” – válik érzetünkben igazán teljes körű élménnyé a tér. Nagy Gergely szép példákon mutatta be az építészeti tér „alkalmasságát és megfelelését” a tőle elvárható eszmei és gyakorlati

rendeltetéseknek. Fatsar Kristóf mindezeket a kertépítészet szemszögéből vizsgálta: a térkapcsolatok problémáját a kertművészet nyelvére „fordította le”.

Koródy Anna és Vukoszavlyev Zorán a tér 20. század eleji értelmezését napjaink spanyol építészetének remek példáival illusztrálta. Kaszás Károly a japán terek és térkapcsolatok misztikus szellemvilágába vezette el hallgatóit. A holland Eloy Koldeveijl a történeti tér nélkülözhetetlenségére hívta fel a figyelmet, hangsúlyozva, hogy a tér megőrzése csak az épített örökség megóvásával lehetséges. Előadásában ismertette azokat a fontos gyakorlati lépéseket, melyek segítségével Hollandiában az örökség védelmét megvalósítják.

A hétfői előadók közül Aczél Gábor a történeti terek és a városfejlesztés kapcsolatát fejtegette, a fejlesztésben rejlő biztató lehetőségekről és a helyrehozhatatlan hibák veszélyéről beszélt. Különösen érdekes volt a helyreállítás és megőrzés egyes alkotói magatartásformáinak – városépítészeti „stílusirányzatainak” – definiálása a rekonstrukciótól a teljes megsemmisülésig és az új építéségig, kategorizálva az egyes módszereket. Brenner János a lehető leggyakorlatiasabb szemszögből értékelte a városi terek megújulásának németországi eseményeit. Előadása nem egy megszívlelendő gondolatot tartalmazott. Soós Gábor öt kontinensre szélesítette a problémakört: a világörökség működésének ismertetése kapcsán beszélt a műemlékek, építészeti együttesek és a helyszín megőrzésének általános és helyi kérdéseiről.

A hétfői nap délutánján a témakör egy-egy kiemelkedő jelentőségű városra szűkült. Fekete Zoltán Szeged várostörténetébe illesztve a Szent István téri víztorony és környékének megújulását ismertette, a holland Leo Hendriks pedig a városi terek esztétikai és gyakorlati jelentőségéről és megőrzésüknek módszereiről szólt. Előadása különösen imponáló volt, hiszen a mondottakat nem csupán állóképekkel, hanem mozgófilmmel is bizonyította, sőt időnként a holland műemlékvédelem honlapjának egyes oldalait is kivetítette a hallgatók elé. Egyfajta példát adott arra, hogyan kell a világháló korában a sikeres műemlékvédőnek „helytállni”. Képeket mutatott a frízországi Leeuwarden egykori börtönről, melyet ma irodák és üzletek céljára hasznosítanak. Emellett megdöbbenő számokat hallottunk arról, hogy Hollandiában ma százezer négyzetméternyi lakótér, üzleti- és irodater tátong üresen, ezek új rendeltetése után kutatnak.

Az erdélyi Guttmann Szabolcs színes beszámolójában a nagyszebeni történeti terek és térkapcsolatok kulturális hasznosításáról beszélt. Magának és a hallgatóknak is feltette a kérdést: „vajon a Nagyszebenben sikeresnek bizonyult módszerek Erdély más városaiban – így például Kolozsvárott – vagy a Kárpátok más tájain is hasznosíthatók-e?”

Az utolsó három előadás már a részletekről, egy-egy jelentős építészeti együttes helyreállításának krónikájáról szólt. Roth János a margitszigeti Árpád-kori romok modern szellemű, elegáns és pontos helyreállításáról számolt be, rávilágítva e módszer gyakorlati alkalmazásának lehetőségeire is. (Mint ahogy arról az ICOMOS Híradóban már korábban is beszámoltunk, a mintaszerű helyreállítást Nemzeti Bizottságunk ICOMOS-díjjal tüntette ki). Mányi István lendületes előadása több jelentős budapesti historizáló épületegyüttes romlásának és megújulásának történetét mondta el, kiemelve a 19. század historizáló építészeti irányzatának értékeit. Előadásából egyértelműen kiderült, hogy e korszak építészeti teljesítményét szakmánk nagyobbik része még ma is helytelenül ítéli meg, a korszak történetét sem oktatják megfelelő szemlélettel a magyar egyetemeken. Máté Zsolt gondos beszámolója a gödöllői kastély megújításának műhelytitkait ismertette.

A tizenegy hallgatói hozzászólás egy része a fő témához kapcsolódott, mások saját kutatási területükön elért eredményeikről számoltak be. Szó volt építészettörtétekről, az 1750 és 1950 közötti korszak – historizmus és modern – szoros kapcsolatáról, kertek, parkok megújításáról, a 19. század tereinek komfortberendezéseiről és sikeres civil összefogásról, mely a hagyományok megmentését célozza. A hallgatói előadások színvonalasak voltak: az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnöke, Nagy Gergely az évzárón joggal ajándékozta meg a sikeres hallgatói előadókat jutalomkönyvvel.

Két tanulmányút is szerepelt a programban. Bár mindkettőt sötét esőfelhők árnyékolta be, a látottak mégis emlékezetesek maradnak a résztvevők számára. Dely György építész és Kurzveil Mária Eger történeti tereinek és térkapcsolatainak – épületek és közterek – folyamatban lévő megújítását mutatta be. A bevezető előadás az egri Ó-zsinagógában hangzott el, itt meglátogatta a Nyári Egyetemet Eger polgármestere, Habis László, aki figyelemreméltó előadásban számolt be a város terveiről. A helyszínen érthetőbbé váltak, „kézzelfogható közelségbe” kerültek az egri történeti terek megtartásának és gazdagításának problémái. A felvidéki tanulmányút során Tina Markusova, Éva Smelková, Éva Lazarova, Szilvia Lőrincikova és Brigitta Nagyova Pelsőc, Csetnek, Rozsnyó településekkel és a betléri Andrassy kastély gazdag belső tereivel, műkincseivel és parkjának helyreállításával ismertette meg a hallgatókat.

Az egyetem szervezése példaszerűen hibátlan volt. A téma megfogalmazása, tartalmának okos kibontása, az előadók megszervezése Kovács Erzsébet elévülhetetlen érdeme. A gyakorlati szervezésben ismét fontos szerepet vállalt a TIT Bugát Pál Egyesülete, személy szerint első sorban Bodó Péter. A helyszín megválasztása, a hallgatók ellátása kiváló volt. A tolmácsok, Bóta Csaba és Prokai Rózsa teljesítményének köszönhetően a külföldi résztvevők is teljes élményben részesültek. A technika – hangosítás és szinkrontolmácsolás – is nagy kongresszusokat megszégyenítő pontossággal, hibátlanul működött.

A záróünnepségen a résztvevők diplomát kaptak. A tanévzáró ünnepségről nem hiányozhatott Szabylár Péter ez alkalomra írt „hőskölteménye” sem. A Nyári Egyetem évente visszatérő, lelkes „hallgatója” újkeletű eposzában Zrínyi Miklós szigetvári krónikáját meghazudtoló pontossággal szedte rímbe az egyetem minden fontos eseményét, örök emléket állítva az előadóknak, hozzászólóknak és résztvevőknek. Kovács Erzsébet zárszavában a jövő évi egyetem témájára is utalt: a 42. Nyári Egyetem előadásai 2012-ben a történeti épületszerkezetekről szólnának. A rendezők már most szeretettel invitálják a régi és új tanítványokat a jövő évi találkozóra.

Winkler Gábor,
a 41. Román András Nyári Egyetem
elnöke

Jelentem: M Ű K Ö D I K A C I T R O M – D Í J !

Figyelemre méltó tapasztalatom adódott a közelmúltban: az illetékes fővárosi egyesület nyilvános megbeszélést hirdetett a pesti, középkori városfalak problémakörével kapcsolatban. Érdeklődve vettem részt az eseményen, hiszen hajdan feltáró vizsgálatokat készítettem e témában s nem egy falszakasz helyreállításának részese is lehettem.

A megbeszélést felvezető fővárosi tisztségviselő illetékese előadását szinte úgy kezdte, hogy Citrom-díjat kapott a városfalak állapota miatt s nagyon jellemzően még vagy háromszor említette a díjat. Az egybegyűltek méltón megemlékeztek Pest városának középkori falairól, azok jelentőségéről, az ismert s a rejtettségük miatt kevesek számára hozzáférhető falszakaszokról, érdemben tárgyalták a bemutatathatóság feltételeit-lehetőségeit. Hasznos megbeszélés volt. Szóhoz jutva én is elmondtam, amit fontosnak tartottam, de örömmel emeltem ki, hogy végre ismét terítékre került a téma s ez esetben kifejezetten az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Citrom-díjának köszönhetően, ami *nem személyeket illető díj*, hanem figyelemfelkeltő eszköz épített értékeink megbecsülése-megőrzése folyamatában.

Jó volt olyan közösségi eseményen részt venni, ami igazolta az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság aktivitásának egyik elemét.

Ágostházi László DLA

A Magyar Köztársaság elnöke megbízásából Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter augusztus 20-a, az államalapító Szent István király ünnepe alkalmából állami kitüntetéseket és művészeti díjakat adott át az oktatás és a kultúra területén kimagasló munkát végzőknek.

2011. augusztus 20-a alkalmából

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét vehette át

Dr. Visy Zsolt régész
a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára

A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét vehette át

Harsányiné Vladár Ágnes
Ybl Miklós- és a Magyar Műemlékvédelemért-díjas építész-mérnök

Ezúton is szívből gratulálunk a magasrangú kitüntetésekhez!

A naptárba előjegyezhető eseményekből:

2011. szeptember 13-án (kedden) 17.00 órakor kerül sor a FUGÁ-ban
(Budapest V. kerület, Petőfi Sándor utca 5)

a

KERTÖRÖKSÉGÜNK –Történeti kertek Magyarországon
című kerttörténeti kiállításra és könyvbemutatóra

A kiállítást megnyitja és a könyv szerzőivel (dr. Szikra Éva, Remeczki Rita és Farkas Ágota) beszélget Káldi Gyula építész. A kiállítási tablók a magyar kertművészet nagy korszakainak jeles példáit mutatják be, a beszélgetés során pedig a könyvben szereplő közel 150 kert kapcsán, az e műfajhoz kapcsolódó örökségvédelmi problémák megvitatására kerül sor.

A bemutató alkalmával, a helyszínen, a Kertörökségünk c. könyv 2000 Ft-os kedvezményes áron kapható.

A kiállítás 2011. szeptember 29-ig tekinthető meg a FUGA nyitvatartási idejében.

EZER MAGYAR HÁZ

Kulturális Örökség Napjai – Magyarország

2011. szeptember 17-18.

Újra közeleg szeptember harmadik hétvégéje, ami egyben a Kulturális Örökség Napjait jelenti Magyarországon. Olyan hétvége ez, amikor be lehet menni olyan épületekbe, közintézményekbe, kastélyokba, templomokba, ipari emlékekbe, lakóházakba, ahova egyébként nincsen lehetőség a mindennapi bejutásra.

Az ingyenes épületlátogató hétvége programját más-más időpontban Európa 49 országában megtartják, mégpedig az Európa Tanács és az Európai Unió ajánlásaival. Az ajánlások pedig úgy szólnak: legyen ingyenes a bejutás, jelölje zászló a homlokzatot, válasszanak évente valamilyen kiemelt központi témát, a program lépje át az ország határait, és lehetőleg mindenütt legyen szakavatott vezetés!

Magyarország tizenöt éve vesz részt ebben az egész Európát átfogó programban, egyre bővülő kínálattal, egyre nagyobb látogatói létszámmal. Évekre előre be lehet jegyezni a naptárba, mert nálunk mindig szeptember harmadik hétvégéjén van a rendezvénysorozat.

Ugyan kit ne érdekelne az, amit nem mindennap láthat, amit nem mindenkinek mutatnak meg, amit nem mindenkinek mesélnek el? Valahol ebben is rejlik a Kulturális Örökség Napjainak sikere.

A szó szoros értelmében ezernyi szépség tárul fel a két nap alatt, mert az idei szlogen, az „Ezer magyar ház”.

Érdemes figyelni a vezetett séták időpontjára és találkozási helyére, mert így csoportosan, házról-házra járva jó élményt és esetleg még barátokat is szerezhetünk. Elolvasva a településjegyzéket látható, hogy kicsi falvak, nagyobb városok mind készülnek az eseményre, és a ház homlokzatára zászlót kitűzve várják az érdeklődőket. Sok helyütt kötik össze az épített örökség ünnepét avatással, évfordulók megünneplésével, találkozók szervezésével, a hagyományok felelevenítésével.

Ebben az évben is lesz Templomok éjszakája 17-én, szombaton, amikor is a szervezők kívánsága szerint „este nyolc órakor Liszt Ferenc valamelyik műve csendüljön fel a templomokban”.

Az idei program a Pesti Est különszámában (2011. XV. évfolyam 29.) jelent meg, de olvasható és letölthető <http://www.oroksegnapok.hu/download/PestiEst2011.pdf> link megnyitásával is.

A Kertek és Műemlékek kedvelőinek figyelmébe ajánljuk a Kossuth Klubban (Budapest VIII. Múzeum utca 7) ősszel folytatódó Kertörökségünk – Kerttörténeti előadássorozatot. Az előadásokra minden második pénteken 17.30 órai kezdettel kerül sor. A sorozatra érvényes bérlet ára 4.800 Forint (ICOMOS tagok 20% kedvezménnyel látogathatják az előadásokat.)

„Négy évtizednyi a műemlékvédelemben szerzett tapasztalataimból, élményeimből meríték a mostani előadássorozaton is. Ha ismerősen is csengenek a helységek nevei, igyekszem mindig más, új vonatkozásokat ismertetni, hogy a régi résztvevők és az új hallgatóság, egyaránt élvezetes „utazás” részese lehessen. A meghívott vendégelőadók: egyiptológus tanárnő, igazgató tanár, botanikusok, kutató, tervezők – mindannyian hivatásukat magas szinten gyakorló kiválóságok, és biztos vagyok benne, hogy értékes előadásuk élménye gazdagítani fogja mindennapjainkat, és összetett hivatásunk szépségeit is megmutatja” mondja Kis József Kós Károly díjas táj- és kertépítész, a sorozat szerkesztője és előadója.

2011. október 21.

Kezdetek – Ókori kertekről. A Római Birodalom, Pannónia kertkultúrájáról, honfoglaláskori emlékeinkről, legkorábbi templomainkról, az életfa motívumokról. A műemléki táj- és kertvédelemről.

2011. november 4.

Középkori kertek, kolostorkertek, Szeged Alsóváros, Somogyvár apátság-helyreállításai, Esztergom, Pécs, Sopron, Siklós várkertjeiről. Reneszánsz kertek, műemléki példatár: Lorántffy Zsuzsanna kertje Borsiban.

Meghívott vendégelőadó: Remeczki Rita táj- és kertépítész: Kerti növények használatáról a középkorban.

2011. november 18.

Reneszánsz kertek, műemléki példatár: Mátyás király kertjei és itáliai előzményei, analógiák, Lippay György és János művei. A barokk kezdetei.

Meghívott vendégelőadó: Dr. Rácz István, Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára, dendrológus, kutató: Fenyők itthon és a nagyvilágban – kertépítészeti, botanikai, honosító kitekintés.

2011. december 2.

Barokk kertek, műemléki példatár: Fertőd-Eszterháza, helyreállítási kérdések. Hogyan lett? Mi lesz? Hatvan helyreállított parkja. Tájképi kertek: József nádor kertjei. Új eszmeáramlatok és az ókori stílus elemek újraéledése.

Meghívott vendégelőadó: Dr. Pécsi Ágnes tanár, egyiptológus: Napóleon „tudományos” hadjárata – Fák, növények az ókori Egyiptomban

2011. december 16.

Tájképi kertek mint gyűjteményes kertek, arborétumok. Történeti kertek műemléki tervezésének módszere, Szécsény, Nagymágocs, Doba és más kastélypark-rekonstrukcióim, Budapest Orczy-kert helyreállítása (Ludovika).

Meghívott vendégelőadó: dr. Orlóci László igazgató, tanár ELTE Füvészkert: A „Vándorló Füvészkert” és a gyűjtemény csodái.

2012. január 13.

XIX- XX. sz. Ebben is nagyok vagyunk, csak el ne felejtjük! Budapest történeti kertjeinek kialakulása. Hollókő – Budapest világörökségi környezeteiről.

Meghívott vendégelőadó: K.Hlatky Katalin táj- és kertépítész vezető tervező: Budapest jelentős parkjairól, múlt és jövő

Ágostházi László DLA:

EMLÉKEZZÜNK RÁ, HOGY. . .

Szeptember

Szeptember 1. **285 éve** (1726) helyezték el *Márianosztrán a pálos kolostor* épületének (ma fegyház) alapkövét

100 éve (1911) avatták fel *Kaposvárott a Színház* épületét (Magyar Ede)

Szeptember 3. **135 éve** (1876) született *Hikisch Rezső* egyetemi tanár, akinek sok bérháza, középülete közül legismertebb a kiskunhalasi városháza, vagy a soproni „Hűség-kapu”

Szeptember 6. **115 éve** (1896) szentelték fel újra *Kassán a Szt. Erzsébet-templomot*

Szeptember 7. **245 éve** (1766) szentelték fel *Egerben a püspöki palota kápolnáját* (Fellner Jakab)

Szeptember 9. **280 éve** (1731) helyezték el *Máriapócsra a Kegytemplom* alapkövét

105 éve (1906) avatták fel ünnepélyesen *Kolozsvárott a Nemzeti Színházat*

Szeptember 14. **190 éve** (1821) avatták fel *Nagykanizsán a zsinagóga* épületét

Szeptember 18. **25 éve** (1986) halt meg *Debreczeni László* építész, grafikus, iparművész, műemlékek restaurálója, a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola, majd a Bolyai Egyetem tanára

Szeptember 22. **125 éve** (1886) nyitották meg a Bánk bán előadásával ünnepélyesen *Pozsonyban a Színház* épületét (Fellner és Helmer)

Szeptember 23. **205 éve** (1806) helyezték el *Sárospatakon a Református Nagykollégium* épületének alapkövét

Szeptember 28. **220 éve** (1791) szentelték fel *Buzsákon a római katolikus templom* épületét

Szeptember 30. **115 éve** (1896) helyezték el *Kolozsvárott a Technológiai és Iparmúzeum* (ma Múzeum) épületének (Pákei Lajos) alapkövét

Október

Október 4. **160 éve** (1851) helyezték el a *budapesti Szent István Bazilika* épületének (Hild József) alapkövét

Október 5. **88 éve** (1926) helyezték el *Szegeden az egyetemi épületek* (Korb Flóris) alapkövét a Gyermekklinikánál

- Október 6. **115 éve** (1896) helyezték el ünnepélyesen Ferencz József jelenlétében *Budapesten a Királyi Magyar Kúria* (ma: Néprajzi Múzeum) épületének (Hauszmann Alajos) zárókövét
- Október 7. **20 éve** (1991) halt meg *Dr. Borsos Béla* építészmérnök, művészettörténész, szakíró
- Október 11. **115 éve** (1896) halt meg *Horváth Gyula*, aki Kolozsvárott és Erdély más részein sok templomot, középületet tervezett
- 100 éve** (1911) helyezték el *Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum* épületének (Kós Károly) alapkövét
- Október 14. **165 éve** (1846) született *Schickedanz Albert* műépítész, festő, egyebek közt a budapesti Szépművészeti Múzeum és a Múcsarnok tervezője
- 115 éve** (1896) avatták fel *Kecskeméten a Színház* épületét (Ferdinand Fellner és Hermann Helmer)
- Október 20. **400 éve** (1611) szentelték fel *Kolozsvárott az Óvári-templomot*
- Október 24. **230 éve** (1781) halt meg *Oswald Gáspár* piarista fráter, építész, a kalocsai érseki palota alkotója
- 125 éve** (1886) szentelték fel *Budafokon a Szent Lipót plébánia templomot*
- 125 éve** (1886) avatták fel *Kolozsvárott a Nagy-utcai* (ma Horea-utca) *neológ zsinagógát*
- Október 26. **100 éve** (1911) avatták fel a budapesti XI. ker. Ménesi-úton az *Eötvös József Kollégium* épületét

ICOMOS Híradó, a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei Szerkesztőség: H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6. Levélcím: H-1535 Budapest, Pf. 721. Telefon/fax: +36/1/212-76-15 E-mail: secretariat@icomos.hu Honlap: www.icomos.hu Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága Felelős kiadó: Dr. Nagy Gergely Szerkesztő: Keller Annamária HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott) HU ISSN 2062-4972 (Online)	Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság tagságával járó előnyök: - informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb. az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén - ingyenes belépésre jogosító tagsági kártya a világ legtöbb múzeumába, műemlékébe, romterületére - az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság pártoló Jogi tagja: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
---	---